

Dē annī temporibus. Dē vēre

Iam magistrī in scholā parvōs discipulōs dē annī temporibus docent. Hominēs in moderātā zōnā quattuor annī tempora habent. Commūtātiōnēs temporum quadripartitae sunt praecipuum sīgnum annī.

Nōmen prīmī temporis vēr est. Vēre novō frīgus levātur, silvae, prāta et nemora vestēs niveās cum prasinīs mūtant. Inter ultimās niveās culcitās prīmī vērnī flōrēs appārent. In rāmīs arborum et fruticum parva germina viridant. Multa genera animantium ē sopōre hibernō excitant, peregrīnae avēs ē merīdiānīs regiōnibus advolant. Lūmen sōlis augētur et longae noctēs lentē abbreviantur. Frīgora quidem mātūtīna agricolās nōnnumquam mediō vēre vexābunt, sed tamen summum regimen nātūrae iam vēris est.

Multī scrīptōrēs in operibus suīs dē vēre narrābant, multī poētae in carminibus suīs dē vēre cantābant. Ex antīquīs scrīptōribus et poētīs vēr in terram Persephonē, filia Cereris deae et Plūtōnis uxor, quotannīs portat. Poētae Vergiliī dē agricultūrā librī nōmen Geōrgica habent. Geōrgica nōn parvum carmen, sed magnum poēma sunt. In prīmō librō Geōrgicōrum Vergilius dē vēre novō rūrī narrat.

Etiam Horātius poēta in Carminum librō prīmō dē vēre cantat. In quārtō Horātīi carmine vēr hieme exāctā hominibus et pecoribus iūcundum lēnīmen praebet, nam lūminis, calōris, colōrum et gaudiī plēnum est. Vēra sunt Horātīi verba dē vēre: „...ac neque iam stabulīs gaudet pecus aut arātor ignī, nec prāta cānīs albīcant pruīnīs“.

Pulchra sunt etiam dē vēre carmina poētārum Bohēmīcōrum. Forte memoriā tenēmus exiguum carmen poētae Vítězslav Hálek „Advolāvit ē longinquō vēr“. Sed potius nōbīs nōtum est carmen poētae Jan Skácel¹ – nōmen carminis „Centēsimum quīnquāgēsimum sonētum dē vēre“ est. Commemorātum carmen Jiří Pavlica mūsicā complēvit et corpus Hradišťan in suum album nōmine „Studánko rubínko“ collocāvit.

Pozn: Tempus, oris, n. – čas, doba, ZDE: období; zōna moderāta – mírné pásno (zeměpisné); quattuor – čtyři; commūtātiōnēs temporum quadripartitae – (čtyřeré) střídání ročních období; praecipuus, a, um – přední, ZDE: hlavní; Nōmen, inis, n. – jméno; vēr, vēris, n. – jaro; vēre novō (abl. časový) – na počátku jara, v předjaří; frīgus, oris, n. – mráz; levō, āre (1) – zlehčovat, ZDE: zmenšovat, zmírňovat; nemus, oris, n. – háj; vestēs niveās (ak.) cum prasinīs (abl.) mūtāre – měnit co za co; ultimūs, a, um – ZDE: poslední; frutex, icis, m. – keř; germen, inis, n. – pupen, výhonek; viridō, āre (1) – zelenat se; genus, eris, n. – rod, původ, kmen, národ, ZDE: druh; peregrīna avis, is – stěhovavý pták; lūmen, inis, n. – světlo; augeō, ēre, auxī, auctum – zvětšovat, (pas. přibývat); mātūtīnus, a, um – ranní; quidem ..., sed tamen (spojení vět přípustkově odporovací) – sice ..., ale (přece); nōnnumquam – leckdy, druhy, občas; summus, a, um – nejvyšší, ZDE: svrchovaný; regimen, inis, n. – řízení, vedení, ZDE: vláda (nad čím + GEN.); ESSE + GEN. – ZDE: náležet čemu, komu;

Opus, eris, n. – dílo; carmen, inis, n. – báseň, píseň; ē, ex (předl. s abl.) – z, ZDE: podle; Cerēs, eris, f. – Cerés, bohyně zemědělství; Plūto(n), ōnis, m. – Plútó, vládce podsvětí; nōmen, inis, n. – jméno, název; Geōrgica, ōrum, n. – Georgika, Zpěvy rolnické; poēma, atis, n. – báseň (větší); rūs, rūris, n. – venkov; rūrī (lokál) – na venkově; exāctus, a, um – zahnaný, ZDE: naplněný, skončený; hieme exāctā (abl. časový); pecus, oris, n. – dobytek, stádo; lēnīmen, inis, n. – úleva; vērus, a, um – pravý, pravdivý, ZDE: výstižný; stabulīs (abl. místa); ignis, is, m. – oheň; ignī (výjimka: abl. sg.); gaudet arātor ignī (abl. příčiny);

Ē longinquō – zdáli; potius – spíše; centēsimum quīnquāgēsimum, a, um – stopadesátý; sonētum, ī, n. – sonet; commemorātus, a, um – uvedený, zmíněný; compleō, ēre, ēvī, ētum – naplnit, ZDE: doplnit (o co + ABL.); corpus Hradišťan – soubor (hudební, umělecký); album, ī, n. – album; collocō, āre (1) – umístít, ZDE: zařadit (o skladbě do alba);

¹ Annō 2022 (bis millēsīmō vīcēsīmō alterō) Jan Skácel centēsimum iūbilaeum nātīvitātis suae habēbat.